

АВТОРСЬКЕ ПРАВО НА ОБ'ЄКТИ, СТВОРЕНІ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА БРИТАНСЬКИЙ ПІДХОДИ ДО ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

COPYRIGHT ON OBJECTS CREATED BY ARTIFICIAL INTELLIGENCE: UKRAINIAN AND BRITISH APPROACHES TO THE PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY

Тимошенко О.О., аспірантка кафедри
кримінально-правових дисциплін та судочинства

Навчально-науковий інститут права Сумського державного університету

Стаття присвячена аналізу проблеми авторського права на об'єкти, створені штучним інтелектом, з акцентом на український та британський підходи до захисту інтелектуальної власності. У сучасному світі, де технології стрімко розвиваються, питання правового статусу творів, створених комп'ютерними системами, стає дедалі актуальнішим. Визначили, що в Україні правова база щодо авторського права на об'єкти, створені штучним інтелектом, ще не готова до викликів, які виникають у зв'язку з використанням цих технологій. Сучасні нормативно-правові акти не враховують специфіку творів, створених без участі людини, що ускладнює питання захисту інтелектуальної власності. Відсутність чітких правових рамок може призвести до правової невизначеності, що негативно вплине на інвестиції в галузь штучного інтелекту та на розвиток нових технологій. Внаслідок цього важливо розробити нові нормативні акти, які б чітко регулювали статус та права на твори, створені комп'ютерними системами, з урахуванням сучасних викликів і потреб. Дослідили, що у Великобританії ситуація є дещо іншою, оскільки законодавство вже має певні напрацювання у сфері інтелектуальної власності. Проте, навіть там існує потреба в гнучкості для швидкої адаптації до нових технологічних реалій. Розвиток штучного інтелекту та генеративних моделей призводить до змін у способах створення, використання та розповсюдження творів. Це викликає необхідність оновлення існуючих норм, щоб забезпечити адекватний захист прав авторів і уникнути зловживань. В умовах швидкого технологічного прогресу важливо, щоб правова система могла оперативнo реагувати на зміни, що відбуваються у цій сфері. Стаття підкреслює важливість формування адекватних правових механізмів для захисту прав інтелектуальної власності в умовах використання штучного інтелекту. Вона також зазначає, що необхідність у правовому регулюванні є спільною для обох країн, оскільки світова практика потребує ефективних рішень для забезпечення справедливого балансу між правами авторів і потребами суспільства.

Ключові слова: авторське право, штучний інтелект, законодавство України, законодавство Великобританії.

The article is devoted to the analysis of the problem of copyright for objects created by artificial intelligence, with an emphasis on the Ukrainian and British approaches to the protection of intellectual property. In today's world, where technologies are developing rapidly, the question of the legal status of works created by computer systems is becoming more and more relevant. It was determined that in Ukraine, the legal framework regarding the copyright of objects created by artificial intelligence is not yet ready for the challenges that arise in connection with the use of these technologies. Modern legal acts do not take into account the specifics of works created without human participation, which complicates the issue of intellectual property protection. The lack of a clear legal framework can lead to legal uncertainty, which will negatively affect investments in the field of artificial intelligence and the development of new technologies. As a result, it is important to develop new regulations that would clearly regulate the status and rights to works created by computer systems, taking into account modern challenges and needs. It was found that the situation in Great Britain is somewhat different, since the legislation already has certain developments in the field of intellectual property. However, even there there is a need for flexibility to quickly adapt to new technological realities. The development of artificial intelligence and generative models is leading to changes in the way works are created, used and distributed. This makes it necessary to update the existing norms to ensure adequate protection of authors' rights and avoid abuses. In the conditions of rapid technological progress, it is important that the legal system can quickly respond to changes taking place in this area. The article emphasizes the importance of the formation of adequate legal mechanisms for the protection of intellectual property rights in the conditions of the use of artificial intelligence. She also notes that the need for legal regulation is common to both countries, as global practice requires effective solutions to ensure a fair balance between the rights of authors and the needs of society.

Key words: copyright, artificial intelligence, legislation of Ukraine, legislation of Great Britain.

У сучасному світі, де технології стрімко розвиваються, штучний інтелект (ШІ) стає невід'ємною частиною творчих процесів. Від генерації музики та живопису до написання літератури і програмного забезпечення – ШІ здатен створювати об'єкти, які викликають нові питання щодо авторського права. Ця проблема особливо актуальна в контексті порівняння правових систем різних країн.

В Україні та Великобританії підходи до захисту інтелектуальної власності формуються в умовах різних правових традицій та економічних реалій. В Україні, де авторське право регулюється на основі міжнародних стандартів, але стикається з власними викликами, питання захисту прав на об'єкти, створені ШІ, стає все більш актуальним. Водночас, у Великобританії, що має розвинену систему інтелектуальної власності, виникає необхідність адаптувати існуючі норми до нових реалій, пов'язаних із використанням технологій. Тому, дане дослідження має на меті проаналізувати різні підходи до захисту авторських прав на об'єкти, створені ШІ, в Україні та Великобританії.

Відповідно до ст. 177 Цивільного кодексу України об'єктами цивільних прав визнає речі, в тому числі гроші та цінні папери, інше майно, майнові права, результати робіт, послуги, результати інтелектуальної, творчої діяль-

ності, інформація, а також інші матеріальні і нематеріальні блага [1]. При цьому, відсутня правова регламентація використання творів, створених без участі людини. Тобто, автором твору визнається лише фізична особа [2]. Крім того, чинне українське законодавство містить відкритий перелік об'єктів, які можуть охоронятися авторським правом і потенційно можуть створюватися за допомогою систем штучного інтелекту (наприклад, літературні письмові твори або музичні твори). Водночас законодавство чітко визначає, хто є автором твору – фізична особа, зазначена звичайним способом як автор на оригіналі або примірнику твору (презумпція авторства) [3].

Варто відзначити, що в Україні проблема правового регулювання штучного інтелекту актуальна в галузі юриспруденції, оскільки навіть у науковій доктрині та чинному законодавстві відсутнє чітке розуміння специфіки його правового статусу та діяльності. Частково це поняття закріплено в Законі України «Про захист персональних даних» [4]. А 2020 року уряд України Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2020 р. № 1556-р схвалив Концепцію розвитку штучного інтелекту [5]. Концепція штучного інтелекту описує його як систему інформаційних технологій, що дозволяє виконувати складні

завдання за допомогою наукових методів досліджень та алгоритмів обробки інформації. Ця концепція передбачає можливість створення та використання власних баз даних, моделей прийняття рішень, а також визначення шляхів досягнення цілей, де штучний інтелект визначається як програмний продукт, який отримує певний запит, збирає та обробляє дані, а потім видає готове рішення, яке часто сприймається, як результат роботи програми, яка демонструє інтелектуальну поведінку та працює подібно до людського мислення. Як наслідок, дана Концепція виокремлює серед основних проблем, які перешкоджають нормальному функціонуванню у галузі штучного інтелекту, відсутність або недосконалість правового регулювання, недоліки законодавства щодо захисту персональних даних та недостатнє використання таких технологій у судовій практиці [6, с. 124]. Проте, це свідчить про те, що Україна заклала основу в розвиток та регулювання штучного інтелекту, в тому числі, щодо об'єктів права інтелектуальної власності.

Більше того, 1 січня 2023 року набув чинності новий Закон про авторське право та суміжні права № 2811-IX [2], який передбачає захист цифрових активів. Зокрема, правова охорона надається об'єктам, створеним штучним інтелектом протягом 25 років. Охорона баз даних залежить від їх специфіки: оригінальні бази даних охороняються авторським правом протягом життя автора та 70 років після цього (як правило), і неоригінальні бази даних охороняються правом *sui generis* протягом 15 років [7].

Закон України «Про авторське право і суміжні права» в статті 33 розглядає об'єкти, створені ШІ, визначаючи їх як «неоригінальні». Це підкреслює відмінність між творчістю людини та результатами роботи комп'ютерних програм [2]. Суб'єктами прав на «неоригінальні» об'єкти визнаються автори комп'ютерної програми або користувачі, які отримали відповідні права від автора. Даним законом чітко зазначено, що в результаті створення такого об'єкта «особисті немайнові права не виникають» (частина 3 статті 33 Закону).

Ключовим аспектом визначення «неоригінального об'єкта» є відсутність «безпосередньої участі фізичної особи в його утворенні». Тобто твір, створений художником за допомогою графічного редактора, залишається об'єктом авторського права художника. «Неоригінальним» вважається тільки той об'єкт, який згенерований програмою автономно, без втручання людини [8, с. 280].

Особливості майнових прав на «неоригінальні» об'єкти полягають у обмеженому строку їх дії – 25 років з моменту створення. На відміну від оригінальних творів, які охороняються протягом життя автора і 70 років після його смерті, права на об'єкти, створені ШІ, мають значно коротший термін дії. Закон також регулює використання творів, захищених авторським правом, при створенні об'єктів ШІ. Частина 7 статті 33 Закону вказує, що використання таких творів припустиме лише за умови дотримання прав їх авторів. Це означає, що розробники нейромереж зобов'язані отримати дозвіл від авторів на використання їх творів в процесі навчання ШІ або виплачувати їм роялті. Стаття 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права» є важливим кроком у врегулюванні питань авторського права в контексті розвитку ШІ. Вона створює правову базу для використання об'єктів, створених комп'ютерними програмами, захищаючи при цьому інтереси авторів оригінальних творів.

Наприклад, українська дослідниця Голубенко І. І., розглядаючи можливість реєстрації авторського права на картину, згенеровану штучним інтелектом, дійшла висновку, що наявні критерії авторства важко застосувати до картин, створених ШІ. На думку Голубенко, картина може бути визнана авторським твором, якщо вона: 1) створена людиною, 2) має певний рівень оригінальності та творчості, 3) є вираженням інтелектуальної праці автора [9].

У зв'язку з цим постають питання: чи достатньо лише ввести параметри в програму, щоб вважатися «творцем» картини, згенерованої ШІ? Наскільки можна вважати оригінальною та творчою картину, створену на основі

алгоритмів? Чи можна вважати інтелектуальною працею процес налаштування алгоритму? Виникає необхідність визначення чітких критеріїв, за якими картина, створена за допомогою ШІ, може вважатися авторським твором. Одним із таких критеріїв може бути рівень контролю та творчого вибору, здійсненого людиною під час створення картини. Якщо людина не просто вводить параметри в програму, а формує концепцію, вибирає стиль, та вносить значні корективи в процесі генерації, то це може бути достатньою підставою для визнання її автором. Водночас, якщо картина згенерована ШІ повністю автономно, без будь-якого людського втручання, то, ймовірно, авторське право на такий об'єкт не виникає. У такому випадку картина може розглядатися як «неоригінальний» об'єкт, права на який належать розробнику програми або користувачу, який отримав відповідні права. Важливо також враховувати етичний аспект використання ШІ в творчій діяльності. Якщо навчання ШІ відбувається на основі існуючих творів без згоди їх авторів, це може призвести до порушення їх прав. Тому використання ШІ у творчості вимагає дотримання принципів доброї совісті та прозорості стосовно ролі ШІ у процесі створення об'єкта.

У Великобританії закон про авторське право захищає оригінальні літературні, драматичні, художні та музичні твори, а також фільми, звукозаписи, трансляції та опубліковані видання. Щоб твір був оригінальним, він має бути власним інтелектуальним творінням автора. Це означає, що автор зробив вільний і творчий вибір, і твір має свій «особистий відтінок». Авторське право на літературний, драматичний, художній чи музичний твір діє протягом усього життя автора плюс ще 70 років. Для інших творів термін охорони інший.

Крім того, робота, захищена авторським правом, може бути створена людиною, яка має допомогу ШІ. Якщо твір виражає оригінальну людську творчість, він матиме вигоду від захисту авторських прав, як твір, створений за допомогою будь-якого іншого інструменту. Прикладом цього може бути ситуація, коли камера містить ШІ, який допомагає комусь зробити фотографію. Якщо фотографія виражає креативність фотографа, вона буде захищена як художній твір, незалежно від того, чи допомагав їм ШІ [10].

Великобританія є однією з небагатьох країн, які охороняють твори, створені комп'ютером, де немає людини-творця. «Автор» «комп'ютерного твору» (CGW) визначається як «особа, яка вжила заходів, необхідних для створення твору». Охорона діє протягом 50 років з моменту виготовлення твору.

Окрім оригінальних літературних, драматичних, музичних і художніх творів, авторське право захищає передачі, фільми, звукозаписи та опубліковані видання. Ці так звані «підприємницькі роботи» не обов'язково повинні бути оригінальними. Але ця нижня смуга для захисту супроводжується вужчою і зазвичай коротшою правовою. Наприклад, захист звукозапису поширюється лише на окремий запис пісні та діє протягом 70 років із моменту створення. Якщо штучний інтелект створює роботу, яка підпадає під одну з цих категорій, застосовуються підприємницькі права. Так, наприклад, якщо ШІ створює пісню, то продюсер запису пісні матиме право на звукозапис.

Великобританія також захищає інвестиції в бази даних. Права на базу даних захищають вміст бази даних і діють протягом 15 років. База даних не обов'язково має бути оригінальною, щоб мати право на отримання прав на базу даних. Однак для отримання, перевірки чи представлення даних потрібні були значні інвестиції. Якщо штучний інтелект створює базу даних, яка відповідає цим критеріям, тоді з нею можуть бути пов'язані права на базу даних.

При цьому, важливо відзначити, що з юридичної точки зору створений комп'ютером твір має бути оригінальним, щоб отримати захист. Але юридичне поняття оригінальності визначається з посиланням на людей-авторів і такі характеристики, як особистість, здатність до суджень і вміння. Стверджується, що закон нечіткий і суперечливий.

З економічної точки зору дехто стверджує, що захист авторських прав на комп'ютерні твори є надмірним. Це

пояснюється тим, що комп'ютери не потребують винагороди за створення нового вмісту, але права ІВ мають кошти для третіх сторін. Вони вважають, що цей захист слід зняти або обмежити до необхідного мінімуму. Інші вважають, що захист створеної комп'ютером роботи може стимулювати інвестиції в технологію штучного інтелекту, хоча вони не погоджуються щодо ідеального обсягу цього захисту.

З філософської точки зору дехто стверджує, що авторське право, яке ґрунтується на авторстві та творчих починаннях людини, повинно застосовуватися лише до творінь людини. Вони стверджують, що захист створених комп'ютером творів може сприяти поширенню цих творів за рахунок людських творінь і знецінювати людську творчість [10].

У своїй відповіді на заклики до подання думки уряд зазначив, що законодавство про дизайни, здається, здатне відповісти на виклики ІВ. Але існує потреба стежити за ситуацією в міру розвитку систем ІВ, які використовуються в процесі проектування. Законодавство Великобританії про зареєстровані та незареєстровані зразки містить аналогічні положення щодо створених комп'ютером зразків, що й закон про авторське право. Автор створеного комп'ютером дизайну – це «особа, яка вжила заходів, необхідних для створення дизайну». Відтак, уряд Великобританії розглянув три варіанти регулювання творів, створених комп'ютером, з метою адаптації законодавства до нових технологічних реалій.

Варіант 0: Залишити статус-кво. Цей варіант передбачає збереження чинних норм, що захищають комп'ютерні роботи. Потрібно зрозуміти, як авторське право впливає на інвестиції в штучний інтелект і які роботи створюються без участі людини. Цей підхід буде виправданим, якщо доведеться, що він сприяє новим творам та інвестиціям, не завдаючи шкоди третім сторонам.

Варіант 1: Зняти захист для комп'ютерних робіт. Цей варіант пропонує вилучити захист авторських прав для творів, створених без участі людини. Проте роботи, створені за участю людської творчості, збережуть авторське право. Цей підхід буде доцільним, якщо виявиться, що захист комп'ютерних робіт не є критичним для їх виробництва.

Варіант 2: Новий вид захисту з обмеженням терміном. Цей варіант скасовує існуючий захист авторських прав для комп'ютерних творів та вводить новий, короткий термін захисту, наприклад, 5 років, що відображає швидкість створення таких робіт. Це дозволить третім сторонам скористатися творами після закінчення терміну захисту. Нова форма захисту буде доповнювати існуючі права, зберігаючи авторство за особою, яка створила твір. Цей варіант буде виправданим, якщо він сприятиме виробництву творів та інвестиціям у технології штучного інтелекту [10].

Крім того, у Великій Британії існує окремий виняток із авторських прав для інтелектуального аналізу даних (TDM), який було введено в 2014 році та означає використання автоматизованих обчислювальних методів для аналізу великих обсягів інформації для виявлення закономірностей, тенденцій та іншої корисної інформації. TDM можна використовувати для розробки та навчання штучного інтелекту, а також має низку інших цілей, зокрема для проведення досліджень. Це включає в себе аналіз медичних і наукових даних, бізнес-розвідку та аналітику даних. TDM автоматизує та прискорює те, що традиційно робилося на око – читання документа, створення нотаток і розуміння зв'язків і тенденцій.

TDM зазвичай вимагає копіювання матеріалу для аналізу. Частина цього матеріалу буде захищена авторським правом. Щоб отримати дані, у тому числі для навчання штучного інтелекту, часто необхідно придбати ліцензію на авторське право або покладатися на винятки з авторського права.

Відтак, даний виняток має такі особливості:

1. Дозволяє робити копії будь-якої роботи, захищеної авторським правом, для цілей TDM для некомерційних досліджень.

2. Дослідники повинні мати законний доступ до матеріалів (наприклад, через підписку або дозвіл згідно з положеннями та умовами).

3. Видавці та постачальники контенту можуть застосувати розумні заходи для підтримки безпеки або стабільності своєї мережі.

4. Умови контракту, які забороняють дослідникам робити копії робіт для TDM, до яких вони мають законний доступ, не мають законної сили.

5. Визнання творів і правовласників вимагається, якщо це непрактично.

Крім того, TDM також можливий іншими способами:

– термін дії авторського права закінчився: якщо термін захисту закінчився, TDM можна використовувати на цих роботах без дозволу;

– виняток для тимчасового копіювання: це дозволяє робити тимчасові копії більшості творів, захищених авторським правом, для законного використання твору. Це дозволено лише до тих пір, поки копія не має самостійного економічного значення;

– ліцензування: оскільки винятком є некомерційне дослідження TDM, ліцензії, ймовірно, знадобляться, якщо TDM має комерційну мету. Деякі правовласники стягують плату за надання вмісту за ліцензією. Ліцензія може бути у формі підписки з відповідними положеннями та умовами або індивідуальних угод. Крім того, деякі матеріали можуть бути доступні для видобутку, якщо правовласник заздалегідь встановив умови безкоштовного ліцензування. Найчастіше це підпадає під загальні умови ліцензії, такі як Creative Commons або Open Government License. До кожної ліцензії будуть додані умови, наприклад посилення на джерело;

– авторського права не існує: слід пам'ятати, що не всі джерела тексту або даних будуть захищені авторським правом або правом на базу даних. У таких випадках вони не обмежуватимуть TDM, однак інші галузі законодавства можуть мати значення, зокрема захист даних, загальне ліцензування чи інші договірні обмеження;

Виняток авторського права для TDM не поширюється на право на базу даних, тому наразі всі TDM на бази даних, які мають право на це право, потребуватимуть ліцензії [11].

Важливо також додати, що у контексті авторського права на об'єкти, створені штучним інтелектом, виникає важливе питання щодо відповідальності за результати, які можуть порушувати авторські права. Якщо генеративний ІВ відтворює сторонні авторські роботи або інші захищені об'єкти, необхідно розглянути розподіл відповідальності між усіма учасниками процесу – розробниками, постачальниками та користувачами моделей. Традиційний підхід до відповідальності, що розділяє первинну (пряму) та вторинну (непряму) відповідальність, потребує адаптації до нових реалій генеративного ІВ.

Зокрема, на основі прецедентного права Суду Європейського Союзу (СЄУ) та судів Великобританії, можна стверджувати, що як користувачі моделей, так і розробники та постачальники можуть бути визнані відповідальними за дії, що порушують авторські права або суміжні права через генерацію вихідних даних. Це підкреслює важливість чіткого визначення ролей і відповідальності всіх учасників у процесі використання технологій ІВ.

Що стосується умов обслуговування постачальників моделей, які можуть виключати їх відповідальність за використання продуктів, важливо розглянути, за яких обставин такі умови можуть бути застосовані до користувачів та чи можуть вони мати юридичну силу щодо третіх осіб, чий права були порушені. Принаймні за певних умов, обмеження відповідальності розробників і постачальників можуть виявитися неефективними для користувачів та не мати позовної сили щодо третіх сторін. Відтак, питання відповідальності за правопорушення, пов'язані з об'єктами, створеними ІВ, потребує ретельного аналізу та правового регулювання, яке враховуватиме специфіку нових технологій і їх вплив на інтелектуальну власність [12, с. 14].

Більше того, поява генеративних чат-ботів штучного інтелекту та творців зображень висвітлює потенційні проблеми з визначенням того, кому «належить» контент.

Те, що генерують ці інструменти, залежить від даних, які вони вводять; вони можуть створювати контент лише на основі «знань», яким вони «навчені» – і, потенційно, це може включати матеріали, захищені авторським правом.

Нещодавно було кілька резонансних випадків, коли компанії зі штучним інтелектом заперечували ті, хто створював або курував контент, і стверджували, що їхню роботу використовували без дозволу [13]. Так, у травні 2023 року Getty Images звернулася до Високого суду з проханням завадити Stability AI продавати свою систему Stable Diffusion у Британії, заявивши, що лондонська компанія незаконно використовувала фондову бібліотеку агентства для навчання інструменту створення зображень [14]. А в липні 2023 року американський комік і письменниця Сара Сільверман порушила судовий процес проти OpenAI і технічного гіганта Meta за нібито використання її книг для навчання їх систем ШІ ChatGPT і LLaMa без дозволу [15].

Тому, можна говорити по те, що якщо незрозуміло, звідки взялося оригінальне джерело, виникають питання щодо можливого порушення авторських прав для тих, хто повторно використовує вміст, який вони зібрали з джерел ШІ. Оскільки закон щодо контенту, створеного штучним інтелектом, наразі є сірою зоною, розумною порадою компаніям, які використовують генеративний штучний інтелект у комерційних цілях, має бути обережними. У разі створення вмісту веб-сайту, наприклад, переписування копії своїми словами, а не просто натискання Ctrl+C, а потім Ctrl+V, є одним із кроків, щоб уникнути проблем щодо плагіату.

Таким чином, дослідження авторського права на об'єкти, створені штучним інтелектом (ШІ), виявило суттєві відмінності та схожості між українським і британським підходами до захисту інтелектуальної власності. По-перше, в Великобританії авторське право традиційно надається фізичній особі, яка створила твір. Однак виникає питання, як визначити авторство, коли твір генерується ШІ. Законодавство не надає чітких відповідей, що призводить до юридичної невизначеності. В Україні

ситуація аналогічна, але місцеві правознавці вже почали обговорювати можливість введення нових норм для регулювання об'єктів, створених ШІ, з метою захисту прав як творців, так і розробників технологій. По-друге, правова база Великобританії є більш стабільною та розвиненою, з чіткими нормами щодо авторського права, але потребує адаптації до нових технологічних реалій. В Україні правова база лише формується, і впровадження міжнародних стандартів є критично важливим для забезпечення правової захищеності.

Крім того, в обох країнах виникає питання, кому належать права на твори, створені ШІ: чи це право має належати розробнику алгоритму, користувачу технології, чи самому ШІ. Це питання потребує подальшого дослідження та розробки чітких норм. Зростання ролі ШІ у творчих процесах також піднімає етичні питання, зокрема щодо використання результатів роботи ШІ без належної компенсації людям. Український та британський підходи до етики в галузі інтелектуальної власності мають свої особливості, але обидва потребують активних дискусій для вироблення збалансованих рішень.

Додатково, обидві країни стикаються з викликами, які можуть вимагати змін у законодавстві. В Україні, з огляду на швидкий розвиток технологій, важливо якнайшвидше впроваджувати нові норми, що регулюють авторське право на об'єкти, створені ШІ. У Великобританії необхідно зберегти гнучкість у правовій системі для адаптації до нових технологічних реалій.

На завершення, у світі глобалізації важливою є міжнародна співпраця у сфері авторського права. Спільні ініціативи та обмін досвідом між країнами можуть допомогти у виробленні універсальних стандартів, що дозволять краще захистити інтереси усіх учасників творчого процесу. Таким чином, дослідження показує, що обидві країни мають значний потенціал для вдосконалення своїх правових систем у контексті швидко змінюючогося світу штучного інтелекту. Подальше дослідження та активна правова діяльність можуть сприяти створенню більш ефективного механізму захисту авторських прав у цій новій епосі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Цивільний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 21.10.2024).
2. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (дата звернення: 21.10.2024).
3. Васильєва Д. Захист авторських прав для AI: гра на випередження. *Юридична газета online*. 2019. № 45-46. URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/informaciyne-pravo-telekomunikaciyi/zahist-avtorskih-prav-dlya-ai-gra-na-viperedzhennya.html> (дата звернення: 21.10.2024).
4. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення: 21.10.2024).
5. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція від 02.12.2020 р. № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 21.10.2024).
6. Тарасевич Т.Ю. Правове регулювання штучного інтелекту у сфері репродуктивних функцій людини: сучасні виклики та перспективи реалізації. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2023. С. 123-130. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.75.1.20>
7. Ukraine. Corporate – Other issues (2023). URL: <https://taxsummaries.pwc.com/ukraine/corporate/other-issues> (Accessed: 21.10.2024).
8. Черваньова, Д., Пучковська, І. Авторське право на об'єкти створені штучним інтелектом. *Наука і техніка сьогодні*. 2024. №5 (33). С. 277-284. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5\(33\)-277-284](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5(33)-277-284)
9. Голубенко І. Правові аспекти можливості реєстрації авторського права на картини створені штучним інтелектом. *Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої Міжнародному дню інтелектуальної власності. (м. Київ, 26 квітня 2023 р.)*: ел. збірник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 246-251.
10. Government response to call for views on artificial intelligence and intellectual property. URL: <https://www.gov.uk/government/consultations/artificial-intelligence-and-intellectual-property-call-for-views/government-response-to-call-for-views-on-artificial-intelligence-and-intellectual-property> (Accessed: 21.10.2024).
11. Exceptions to copyright: Research. Intellectual Property Office. 2014. URL: chrome-extension://efaidnbmninnkpbpcjgpcglclefindmkaj/https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/375954/Research.pdf (Accessed: 21.10.2024).
12. Eleonora Rosati Infringing AI: Liability for AI-generated outputs under international, EU, and UK copyright law. *Forthcoming in European Journal of Risk Regulation*. 2024. P. 1-21.
13. Artificial Intelligence impact on Intellectual Property copyright | For UK businesses. URL: <https://www.businessgrowthhub.com/resources/artificial-intelligence-impact-on-intellectual-property-copyright-for-uk-businesses/> (Accessed: 21.10.2024).
14. Sam Tobin Getty asks London court to stop UK sales of Stability AI system. URL: <https://www.reuters.com/technology/getty-asks-london-court-stop-uk-sales-stability-ai-system-2023-06-01/> (Accessed: 21.10.2024).
15. Matt O'Brien Sarah Silverman and novelists sue ChatGPT-maker OpenAI for ingesting their books. URL: <https://apnews.com/article/sarah-silverman-suing-chatgpt-openai-8927025139a8151e26053249d1aeec20> (Accessed: 21.10.2024).